

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea art. 31 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Potrivit dispozițiilor Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele fizice, asociați ai persoanei juridice care deținea imobilele și alte active în proprietate la data preluării acestora în mod abuziv sunt îndreptățite la măsuri reparatorii.

În măsura în care persoana juridică al cărei patrimoniu a fost naționalizat a avut continuator, soluționarea cererilor de acordare de despăgubiri se face de instituția publică implicată în privatizarea societății comerciale care a preluat patrimoniul persoanei naționalizate, în absența unei astfel de continuități sau în cazul în care societatea care a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate nu mai există sau nu poate fi identificată, cererea de restituire urma a fi soluționată de Ministerul Finanțelor Publice.

Beneficiarii de despăgubiri au întâmpinat o serie de dificultăți determinate de faptul că nu în toate cazurile se putea identifica cu ușurință dacă patrimoniul persoanei naționalizate a fost preluat de altă persoană implicată în privatizare sau dacă aceasta mai există sau nu.

Motivele mai sus invocate au determinat depunerea cererilor de despăgubire la diverse instituții sau autorități, cum ar fi: Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Economiei, primării, etc. Totodată semnalăm faptul că o serie de persoane îndreptățite au depus notificări la mai multe instituții pe care le-au considerat fie continuatoare, fie implicate în privatizarea societății comerciale ce a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate

2. Schimbări preconizate

Secțiunea a 3-a

Prezentul proiect de lege de urgență urmărește instituirea sarcina unei singure autorități a competențelor de soluționare a cererilor de acordare a despăgubirilor formulate în baza dispozițiilor art. 3 alin. 1) lit. b) din Legea nr.10/2001, republicată, motivat de faptul că nu există criterii obiective de

diferențiere în funcție de existența sau nu a unui continuator, întrucât la baza evaluării stă valoarea activului net din ultimul bilanț contabil anterior naționalizării la care se aplică coeficienți de actualizare și nu situația financiară actuală a societății care a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate.

Având în vedere necesitatea soluționării cu celeritate a notificărilor, se impune crearea unei structuri specializate care să aibă ca atribuție exclusivă rezolvarea cererilor persoanelor îndreptățite. În cadrul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului funcționează deja o structură care se ocupă numai cu soluționarea acestor notificări.

În vederea specializării membrilor comisiilor de acordare a despăgubirilor, pentru evitarea oricăror întârzieri care ar putea apărea, pentru eliminarea riscului de a se plăti de două ori despăgubiri în temeiul dispozițiilor art. 3 alin.(1) lit. b) și pentru a crea premisele necesare întocmirii unei baze de date exacte cu privire la titularii drepturilor de despăgubire și soluționarea notificărilor depuse se impune ca, în regim de urgență, întreaga activitate de soluționare a cererilor de despăgubirilor formulate în baza art. 3 alin. (1) lit. b) să se realizeze la nivelul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, indiferent de existența sau nu a unui continuator al societății al cărui patrimoniu a fost naționalizat.

Totodată, promovarea prezentului proiect lege în regim de urgență se impune prin prisma faptului că atât Curtea Europeană cât și Comitetul Miniștrilor au concluzionat că în România are loc o încălcare sistematică a dreptului de proprietate și ca urmare se impune modificarea legislației în materia dreptului de proprietate, în caz contrar s-ar putea proceda la aplicarea art. 46 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, sancțiunea prevăzută în acest caz fiind excluderea statului din acea organizație internațională.

Astfel, din jurisprudența recentă rezultă îngrijorarea Curții, sesizată cu numeroase cereri având ca obiect încălcări ale drepturilor ce decurg din legile speciale reparatorii, cu privire la practica autorităților administrative de a nu răspunde în termenele legale sau, cel puțin, într-un termen rezonabil conform jurisprudenței Curții la cererile de restituire a imobilelor naționalizate. De asemenea, aceasta apreciază că lacunele identificate în aceste cauze, pot să mai dea naștere în viitor la numeroase cereri întemeiate.

Curtea vede în această incapacitate a statului român de a pune ordine în sistemul său legislativ nu numai un factor agravant în ceea ce privește responsabilitatea statului față de Convenție pentru o situație trecută sau actuală, ci și o amenințare pentru eficiența viitoare a mecanismului pus în practică prin Convenție.

Totodată, Curtea apreciază că statul ar trebui, înainte de toate, să ia măsurile legislative necesare pentru a se asigura că cererile de restituire primesc un răspuns definitiv din partea autorităților administrative, în termene rezonabile. De asemenea, statul trebuie să vegheze și la înlăturarea obstacolelor juridice care împiedică executarea cu celeritate a deciziilor definitive pronunțate de autoritățile administrative sau de instanțele judecătorești cu privire la imobilele naționalizate, pentru ca foștii proprietari să obțină fie restituirea bunurilor lor, fie o despăgubire rapidă și adecvată pentru prejudiciul suferit, în special prin adoptarea unor măsuri legislative, administrative și bugetare capabile să garanteze o astfel de soluționare

(ex. Faimblat împotriva României, Viașu împotriva României, Katz împotriva României)

Neadoptarea unor măsuri legislative în regim de urgență, în sensul celor stabilite de C.E.D.O ar atrage noi condamnări ale României, cu consecințe grave asupra bugetului de stat. În acest sens, precizăm că în anul 2008, România a fost condamnată în numeroase rânduri la CEDO, sumele la care statul a fost condamnat fiind foarte mari, cum ar fi cauza Hirschorn în care cuantumul despăgubirilor s-a ridicat la suma de 1.900.000 euro.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3. Impactul social

Proiectul nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Prezentul act normativ nu încalcă reglementările europene.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Evaluarea conformității

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul nu se refera la acest subiect.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul nu se refera la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Este necesară obținerea avizului Consiliului Legislativ

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor proiectului de act normativ nu este necesară crearea unor noi instituții.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de Lege pentru modificarea art. 31 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

